



Pārresoru koordinācijas centram
Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520

no Biedrības J3,
Ģertrūdes ielā 105/1-3, Rīgā

Latvija, Rīga, 2019.gada 31.janvarī

NAP 2027 priekšlikumi

Ministru Prezidentam K. Kariņa kungam un padomniekam demogrāfijas jautājumos
I.Parādnieka kungam

Valsts Prezidentam R.Vējoņa kungam

Biedrības J3 ierosinājumi, kas saistīti ar iedzīvotāju demogrāfiju un veselības aprūpi.

(Par iniciatīvām, definējot Latvijas attīstības prioritātes pēc 2021.gada)

1. Joda deficīta problēmas atrisināšana grūtniecēm, māmiņām un iedzīvotājiem.
Visaptveroša jodēta sāls lietošanas ieviešanas kampaņa.

Epidemioloģiski pierādīts, ka bērnu garīgā atpalicība (piem. kretinisms) ir tajos apgabalos pasaulē, kur ir izteiktāka joda nepietiekamība uzturā (dzeramajā ūdenī). Tādēļ Pasaules Veselības organizācija realizē stratēģiju joda deficīta mazināšanai. Lai arī Latvija nav viskritiskākais joda deficīta rajons pasaulē, tomēr veiktajos mērījumos vairāk nekā trešdaļai skolēnu konstatēja vieglu joda nepietiekamību. Dažas Eiropas valstis (piem., Šveice, Itālija, Vācija) situācijas uzlabošanai realizē nacionālas joda deficīta mazināšanas programmas (veikalos jodēts sāls). Konsultanti: Dr Vija Vanaga 26442100, Dr Inguna Ebela 29131311, Dr Valdis Pīrāgs 29237760

2. D vitamīna substitūcija bērniem (D vitamīna nepietiekamība mūsu platuma grādos, ietekmē veselību, attīstību, īpaši maziem bērniem/zīdaiņiem)

D vitamīna nepietiekamība ir cēlonis daudziem patoloģiskiem stāvokļiem un saslimšanām. Bērniem D vitamīna deficīts ir bīstamāks, jo tas var radīt neatgriezeniskas sekas. Novērojumi liecina, ka D vitamīna nepietiekamība ir ~ 85% Latvijas iedzīvotāju.

Nosūtīt pieprasījumu Latvijas Pediātru asociācijai paust viedokli par D vitamīna skrīninga nepieciešamību un iekļaušanu valsts bezmaksas medikamentu sarakstā.

LPA prezidente: Ilze Grope latpedasoc@gmail.com, tālr.:22044138

3. Latvija kopā ar citām 17 ES valstīm ir parakstījusi Genoma deklarāciju (VM atbildība). Ņemot vērā, ka veselības aprūpē arvien vairāk izmanto datu bāzes un sevišķi ģenētisko informāciju, pieaug vērtība ģenētiskā materiāla apstrādei. Atsevišķu Latvijas pilsoņu ģenētiskā informācija veido unikālu un neatkārtojamu Nacionālo bagātību. Tāpēc ierosinām izveidot valsts fondu, kas apmaksātu Valsts Biobankas izveidi, kur pilsoņi brīvprātīgi varētu nodot asins paraugus sava genoma nodošanai nākamām paaudzēm. Šo materiālu uzglabātu valsts biobankā, kas būtu saņēmusi

Saņemts:	06. Okt. 2019. gada
Pikst.	09:00 (pasta)
Nr.	J. d. - d. / 30

atļauju izmantot šos datus zinātniskiem mērķiem un Latvijas valsts interesēs.

Rezultātā:

- Pilsoņiem, kuriem nav pēcnācēji, būtu radīta iespēja bezmaksas nodot savus genoma datus nākamām paaudzēm. Šobrīd tie neglābjami pazūd.
 - Pilsoņiem, kurus dzīve ir ārpus Latvijas un, kuru pēcnācēji sevi vairs neuzskata par latviešiem būtu iespēja bez maksas nodot savu biomateriālu Latvijas Nacionālajā Genoma bankā glabāšanā. Tā paužot savu patriotiskumu valsts labā.
 - Pilsoņi, kuri ir latviešu pēcteči, bet garīgi jūtas vairāk kā citas valsts pilsoņi būtu iespēja nodot savu gēnu informāciju vecāku dzimtenē.
 - Zinātniski apstrādājot Latvijas Nacionālo Genoma datus varētu izveidot mūsu genoma profilu. Izveidot prediktivitātes un prevencijas plānus dažādu slimību diagnostikai un novēršanai.
4. Visās ģimenēs, kur bērnu skaits ir lielāks par 3 piedāvāt bez maksas izvietot bezvadu dūmu detektorus.
 5. Novadu pašvaldībās nodrošināt grūtnieču, jauno māmiņu un jaundzimušo transportēšanu pie ģimenes ārsta un uz tuvāko specializēto ginekoloģijas/dzemdību centru. Transportēšanai iespējams izmantot Šveices dāvinātos autobusus vai citu pašvaldības transportu. Izveidot sociālo dienestu, kas seko grūtniecības un pēcdzemdību kalendāram un proaktīvi piedalās daudzbērnu ģimeņu aprūpē. Tas mazinās māmiņu un perinatālās mirstības rādītājus.
 6. Lai nodrošinātu iedzīvotāju atgriešanos novadu mazpilsētās un ciemos ar Pašvaldību Savienības atbalstu izveidot kopēju brīvo dzīves vietu un potenciālo darba vietu sarakstu/karti.
 7. Izskatīt iespēju vienlaicīgi ar Eiroparlamenta vēlēšanām veikt brīvprātīgu aptauju "Kas Jums nepieciešams, lai Jūsu ģimene laistu pasaulē vēl vienu bērnu". Tā būtu ne tikai aptauja, bet arī vislabākais mārketinga mūsu sabiedrības aktīvākajai daļai.

Ar cieņu,

Biedrības J3 vārdā

Dr Rauls Vēliņš

raulsvelins@yahoo.co.uk

29474605